

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesületének
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., nagydíófa-utca 16., földszint 7.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

Harminc esztendő.

I.

Harminc esztendeje annak, hogy az *«Állami Tisztviselők Lapja»*, *«Magyar Tisztviselő»* címen megkezdette pályafutását.

Abban az időben a magyar tisztviselő még gyermekkorát érte. Még akkor is sok volt közöttünk az ittrekedt *beamter*, nyakig uszva a bürokratizmusban és irtózva a sajtó kritikájától.

Íróember is kevés volt sorainkban. A ki tudott írni, annak nem volt mersze. A lapnak kellett nevelni tollforgató munkatársakat. A feladat tehát, a melyre a lap megindítása által vállalkoztam, már ezen okoknál fogva is, túlhaladta az én gyenge erőmet...

De nem az ambícióm, a munkakedvemet! Ha egy-egy percre el is fogott a csüggedés, a másikon már éreztem, hogy nekem nem szabad gyáván letérni arról az utról, a melyre az én tisztviselőtársaim boldogulása érdekében, egy igaz eszme szolgálatában, ráléptem. Éreztem a felelősséget: elő kell készíteni a lelkeket a tisztviselői jogok kivívásáért megindítandó harcra.

És folyt a küzdelem a nembánomsággal, a nemtörődömséggel szemben. Harcoltunk számra kevesen, de ügybuzgóságban, kitartásban és bátor szókimondásban erősek, hogy megteremtsük a magyar állami tisztviselőkarban a testületi szellemet; hogy felköltjük minden egyes kartársunkban a saját érdekei iránt való érdeklődést.

De volt ennél a küzdelemnél még egy nehezebb feladatunk is: a hatalommal szemben való állásfoglalásunk... Sokáig kellett harcolnunk, míg észrevettek, míg megértettek bennünket ott, a hová panaszsorainkat intéztük. A kiknek a kezében a hatalom, a rendelkezés joga, a bajok és sérelmek gyógyításának eszközei voltak, nem szívesen fogadták a mi közbenjárásunkat. Így támadt nem egy kellemetlen összeütközésünk egyik-másik kormányval és így kellett elszen-

vednünk igazmondásunkért Szapáry gróf és Barossnak írói mesterségünkbe való beavatkozását.

Átélttem ezeket a kritikus idöket is, pedig akkor mindennapi kenyerelem forgott kockán. És megkockáztattam ezt is: de az elvemet, a függetlenségemet nem adtam fel.

És nehéz küzdelmek árán megéltem később azt az időt is, a midőn az *«Állami Tisztviselők Lapja»* már számottevő tényező volt a tisztviselői közvélemény irányításában nemcsak, de az intéző körök is meggyőződtek arról, hogy a mi lapunk szereplése korán sincs kárára a közszolgálatnak, hanem mint közvetítő szellemi kapocs tisztviselő és a végrehajtó hatalom között, nélkülözhetlen organum.

Hüségese támaszává, barátjává lettünk a tisztviselőkarnak. Ha kellett, sebet is osztogattunk, hogy igazságot szolgáltatassunk. Ezzel szemben azonban védelmünkbe vettük az alaptalanul megbántottakat és üldöztük a buta bürokratizmust, a főnöki önkényt, az ósdi hivatali szellem lelketlen kinövéseit. Gondolatot, eszmét dobtunk a tisztviselői közéletbe, a melyekből maig nem egy vált már testté... Buzditólag, serkentőleg hatottunk csüggedő kartársainkra és ha kellett, bizalmat öntöttünk a reményt vesztett lelkekbe. E mellett őrt állottunk a tisztviselői érdekek védelmének állandó harcában, ráterelve a tisztviselői kérdésekre a kormány, a képviselőház és a közvélemény figyelmét.

Elfeledhetlen sikerünk az 1901. évi országos congressus, a melynek megtartását a mi lapunk sürgette először és a melynek előkészítésében nem egy tanácskozás folyt le maglódi otthonomban azokkal a férfakkal, a kik a congressus élén állottak.

Csoda-e, ha ebben az állandó küzdelemben összeforrott az én lelkem, az én törekvésem a magyar tisztviselőkar érdekeivel!? Csoda-e, ha ma már számottevő tényezője a tisztviselői mozgalmaknak, a melyekre nem egyszer irányítólag hatottunk!

Harminc évi küzdelem után most, midőn visszatekintek a megfutott hosszú utra és azokra a kellemetlen napokra, azokra a keserű csalódásokra, a melyek értek: hálát adok az isteni gondviselésnek, hogy ezt a mai napot megélni engedte; hálát tisztviselőtársaimnak, a kiknek anyagi és szellemi közreműködésével számottevő orgánummá fejlődött az *«Állami Tisztviselők Lapja»*.

Három évtizeden át soha személy ellen nem harcoltam. Csak elvekért. Ha ebben a küzdelemben, ebben a harcban akaratlanul mégis bántottam egyik-másik tisztviselőtársamat, attól ezennel bocsánatot kérek. Lelkemnek leghőbb vágya ebben az ünnepélyes pillanatban, hogy az engesztelődés szállja meg a lelkeket úgy, a mint én ki vagyok békülve azokkal szemben, a kik engem bántottak, a kik nyilvános működésemben valaha megakadályozni akartak.

Mert nagy feladatok előtt állunk még. És hogy ezeket megoldhassuk, szükségünk van arra, hogy egymást megértsük, egymásért küzdjünk, egy közös érzésben, egy közös törekvésben egyesüljünk.

Csikvári Jákó.

II.

Lapunk legelső száma 1879. évi december 28-án lett szétküldve az összes állami hivatalokhoz. A lapszámra 1880 január elseje volt nyomtatva.

E szerint harminc esztendeje, hogy az *«Állami Tisztviselők Lapja»* fennáll és a magyar állami tisztviselők érdekeit hűségesen szolgálja.

Ezen a jubiláris napon, vagyis f. hó 28-án az *«Állami Tisztviselők Országos Egyesülete»* nek elnökei: *Batthyány Tivadar gróf* és *Benedek Sándor*, felkeresték lapunknak kezdetől fogva felelős szerkesztőjét: *Csikvári Jákót*, az ő maglódi csendes otthonában, hogy öt három évtizedes szerkesztői jubileuma alkalmából üdvözöljék. Az elnökök kíséretében volt még: *Mocsári Béla* pénzügyministeri és *dr. Andor Endre* kereskedelemügyi ministeri osztálytanácsos, továbbá *László Pál* kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Futó Ferenc* választmányi tag és *dr. Detre László*, az Egyesület titkára.

A vasutállomáson *Csikvári Jákó*, két veje: *Sikorszky Titusz* és *Ehmann Aladár*al várta az érkező kitünőségeket, a kiket elsősorban Csikvári fogadott néhány üdvözlő szóval.

A szerkesztő lakásán Batthyány Tivadar gróf körülbelül a következő beszédet tartotta:

«Nagyságos Szerkesztő ur, kedves barátunk! Harminc év előtt az igaz szót tisztviselő nem igen merészelté ki mondani. Rossz néven vették azt akkor. Csak egy volt közöttünk, a ki tollával bátran harcolt a tisztviselők érdekében: a mi tisztelt barátunk: Csikvári Jákó. Ő egyengette az utat és ha kellett, szembe szállott a hatalommal, hogy tisztviselőtársai érdekeit védelmezze. Az *«Állami Tisztviselők Országos Egyesülete»*, mint a tisztviselők egyetemének képviselője, kötelességét teljesíti akkor, a midőn a lap fennállásának 30-ik évfordulóján a tisztviselői mozgalmak egyik tényezőjét üdvözli. Eljöttünk — ugymond — hogy szeretetünket, nagybecsülésünket, meleg hálánkat

kifejezzük. Most a magyar állami tisztviselőkar nagy hálával tartozik a mi tisztelt barátunknak. Hiszen a mi tisztviselő-mozgalom 30 év alatt lefolyt, abban neki volt nagy része és a mi eredményt azok elérték, az szintén az ő érdeme. Két kérése van. Forgassa ezentul is ifjui lelkesedéssel azt a tollat, a melyet mintegy jelképül, a 25 éves évforduló alkalmával aranytollal cseréltek fel kartársaink, még hosszú éveken át. A második kérésem: adja a mindenható, hogy a mi szeretett barátunk még sokáig élvezze azt a példás családi életet, mely buzdítólag hat áldásos munkásságára. A mindenható áldása kísérelje működését. Legyen boldog kedves felesége mellett, az ő gyermekeiben. Most pedig fogadja el tőlünk ezt az üdvözlő iratot. (Átdadja a bőrbe kötött üdvözlő iratot, melyet Csikvári könyves szemekkel vesz át.)

Csikvári Jákó: Közéleti szereplésemnek egyik feledhetlen napja a mai nap. Köszönöm Egyesületünk két elnökének, hogy csendes otthonomban felkerestek és köszönöm nektek kedves barátaim, hogy eljöttetek szerény otthonomba. Ezután rövidesen kifejezi azt az érzést, a mely e percben egész valóját elfogja és könyvek között, a meghatottságtól remegő hangon köszöni meg, hogy közéleti működését ily fényesen ünneplik.

Az üdvözlő irat szó szerint így hangzik:

«Tisztelt és szeretett Kartársunk! Az 1909. évi január hó elsejével az *«Állami Tisztviselők Lapja»* — a mi lapunk — fennállásának 30-ik évfordulójához ér. Ez a 30 év méltó határkő, hogy ott megpihenjünk s visszatekintsünk a lezajlott emberöltő eseményeire, küzdelmeire és sikereire.

Ezelőtt öt évvel, az *«Állami Tisztviselők Lapja»*-nak 25 éves évfordulója alkalmából, elemi erővel nyilatkozott meg az a méltó elismerés, melylyel e lap igaz érdemei iránt az állami tisztviselői kar országszerte viseltetik s az a kartársi szeretet, melylyel e lap érdemdu szerkesztőjét, tisztelt Kartárs urat szívébe zárta. Az az aranytoll, melylyel akkor az állami tisztviselők egyeteme az *«Állami Tisztviselők Lapja»*-nak szerkesztői asztalát felékesítette: symbolikus és eltörölhetetlen jele ezeknek az igaz érzéseknek: az *elismerésnek* és a *szeretetnek*.

Örömmel és készséggel állapítjuk meg, hogy az elmúlt öt év alatt tisztelt Kartárs ur tántoríthatlan hive maradt a megünnepelt negyedszázad nemes hagyományainak. Folytatta a felvilágosítás, a buzdítás, a helyes irányba terelés s a jogosult kívánságok előkészítésének komoly munkáját. Bátor volt nemcsak ott, a hol mellettünk szólt a jog és a méltányosság, de ott is, a hol a közjogi helyzetünkből folyó nagy kötelességet: a komolyságot és a tárgyilagosságot megzavarták a különben tiszta forrásból fakadó szertelenségek.

Immár 30 éve, hogy tisztelt Kartársunk felelős szerkesztője az *«Állami Tisztviselők Lapja»*-nak, mely a sajtóban egyedül teljesíti az állami tisztviselői kar állandó érdekképviseletének nemes,

de súlyos feladatait s a mely lap hervadhatatlan érdemeket szerzett magának azáltal, hogy ébresztő volt a sötét éjszakában, bátor harcos a küzdelmekben s bölcs tanácsadó a megpróbáltatások nehéz napjaiban. Ezeknek az érdemeknek egyéni vonatkozásai megvilágítják tisztelt Kartárs ur szerkesztői kiváló tulajdonságait, s indokolják azt, hogy mi most e nevezetes évforduló alkalmával, mint az állami tisztviselői kar egyetemének képviselői, hálás szívvel tolmácsoljuk az állami tisztviselők üdvözlését, elismerését és köszönetét, valamint azt a hő óhajtást, hogy adjon a gondviselés hosszú életet és erőt, hogy a kinek része van a küzdelemben, minél nagyobb része legyen a várva-várt, de elmaradhatatlan sikerekben is.

Kelt Budapesten, 1908 december 28.

Batthyány Tivadar *Benedek Sándor*
az Állami Tisztviselők Országos társelnök.
Egyesületének elnöke.

Dr. Detre László
titkár.

A beszédek elhangzása után (délután 4 óra után) jelentették, hogy az ebéd tálalva van.

Tán mondanunk sem kell, hogy igazi magyaros jókedv uralta az egész társaságot. Batthyány gróf maga is elősegítette ezt a jó hangulatot. Az első felköszöntőt a házigazda: Csikvári mondotta. Az Országos Egyesület elnökét éllette, az állami tisztviselő-karnak ezt a nemeslelkű megváltóját, a ki bizonyára bevezeti egykoron az állami tisztviselőket az ígért földjére.

Majd felállott *Batthyány* gróf és konstatálva azt, hogy soha életében nem bizonyosodott be annyira annak a közmondásnak az igazságtalan volta, a mely szerint két dudás egy csárdában nem fér meg, mert az ő elnöktársával ugyancsak mindég egyetértve járnak el. (Felkiáltások: éljen Benedek!) Az elnöktárs mérséklete, nagy tudása, mindég irányítólag hat az ő működésére is. Ezt kiemelve, élte a házigazdát.

Benedek Sándor, mint az Állami Tisztviselők Lapjának 30 év óta munkatársa, egy szellemes, költői hasonlatokban gazdag beszédben élte azt a forrást, a melyből Csikvári az ő írói erejét meríti: a mellette ülő háziasszonyt. A beszédre zajos éljenzés volt a válasz.

Mocsári Bélának minden beszédre volt egy-egy közbeszólása, a mely aztán természetesen általános derűtséget idézett elő.

Felszólalt még rövidesen *László Pál*, élte ugyan csak Csikvári Jákót, mint régi barátját.

Aztán a zongorához ült Csikvári Ernő, a szerkesztő fia, a ki saját szerzeményét adta elő tapsok és éljenzések között.

Majd felolvasta *Mocsári Béla* a beérkezett leveleket és táviratokat.

A porosz állami tisztviselők fizetésrendezése.

Szóvá tettük már lapunkban azt a nagyarányú fizetésrendezést, melyre vonatkozólag a porosz kormány javaslata most került a porosz képviselőház elé és melynek célja, hogy a porosz állami tisztviselőknek gondmentes, tiszt-

séges megélhetést biztosítson. Hogy anyagilag függetlenné tegye a tisztviselők helyzetét és ez uton is buzdítsa, serkentsé a tisztviselői pályán működő szellemi munkásokat a munkára és kötelességük pontos teljesítésére.

De nagyjelentőségű a porosz törvényjavaslat még azért is, mert a Poroszországban már polgárjogot nyert automatikus előléptetési rendszert ez a javaslat az eddiginél még szélesebb alapokra terjeszti ki, rábizonyítva ezzel mindazokra az ellenvetésekre, a melyek nálunk az automatikus előléptetési rendszer ellen felhozhatnak.

Pedig Poroszország bizonyára régen sutba dobta volna ezt a rendszert, ha arról győződött volna meg, hogy az nem alkalmas sem az állami administratio érdekei, sem a tisztviselői érdemek külön honorálása szempontjából. És épen az a körülmény, hogy Poroszország nemcsak fentartja, de azt előnyeiben még kiszélesíti, igazolja azt, hogy az automatikus rendszer az egyedüli helyes, az egyedüli igazságos és az egyedül méltányos előmeneteli rendszer, mely az állami és a tisztviselői érdekeket összeegyezteti nemcsak, hanem azokat igazságosan kielégíti.

Magát a porosz javaslatot lapunkban már ismertettük. Ezuttal foglalkozni kívánunk azzal az emlékirattal, a mely a javaslat egyik érdekes mellékletét képezi és tulajdonképpen a porosz fizetésrendezések történetét adja elő. E szerint az elmúlt évszázad huszas éveiben megállapított fizetések lényegükben egy emberöltőn át fennállottak. Csak 1858-ban kezdték a fizetéseket javítani egész 1868-ig, a midőn a rendezést befejezték.

1872-ben aztán ismét emelték a tisztviselők fizetését, míg 1873-ban behozták a lakbérpótlékokat, 1879-ben rendezték az igazságügyi tisztviselők illetményeit. Ez történt 1890-1899-ben is. Innen kezdve fokozatosan életbe léptették az automatikus előléptetési rendszert, a melyet aztán kiterjesztettek legutóbb a bírákra és az ügyészekre is és a mely rendszert Poroszországban «szolgálati idő fokozat szerinti előmenetel»-nek neveznek. Az automatikus előléptetés előnyeiben részesül ezentul Poroszországban 272 ezer költségvetésileg szervezett tisztviselői állást betöltő tisztviselő közül 269 ezer. A fizetési rendszer a szakmakörök szerint különböző. Az eddigi 106 sémát leszállított 51-re. Kétséget sem szenved, hogy a porosz képviselőház a javaslatot változatlanul meg fogja szavazni. De az is kétségtelen, hogy Európa többi államai csakhamar utánozni fogják Poroszországot és példáját követve, be fogják hozni az automatikus előléptetési rendszert nemcsak a szorosán vett állami, adminisztratív tisztviselőknél, hanem a bíráknál is, egyelőre legalább az elsőfolyamodásuaknál.

Ez be fog következni akkor is, ha ma még ellenezik egyik-másik oldalról ezt az újítást, a mint tényleg részben már is életbe van léptetve egy-két szakmakörben.

Az interkalare.

Az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete kassai körének» megalakulása alkalmával felmerült azon eszmét, hogy az interkalaris jövedelem a tisztviselők egyetemét illető socialis szükségletek kiegyenlítésére fordítandó, következőleg igyekezem ismertetni és indokolni:

Az állami tisztviselők személyi járandóságának azon része, mely az állás betöltetlen volta miatt az egyes tisztviselők által fel nem vehető: interkalaris jövedelem cím alatt mint megtakarítás jelentkezik.

A személyi járandóság: munkabér; az interkalaris jövedelem a munkabér egy része. Az interkalarisra eső munkát elvégzik a tisztársak és az utód. Az elvégzett

munka bérének visszatartása, — még ha jogos volna is, — nem férhet össze a munkaadó állam méltóságával.

Az igaz, hogy a munkát teljesítőket a munkabérben igazságosan egyénekenként részesíteni nehézséggel jár, de a tisztviselők egyetemét illető szükségletek kielégítésére az nehézség nélkül fordítható.

Az államnak mint munkaadónak is elsőrendű érdeke, hogy a tisztviselők egyetemét illető socialis szükségletek teljesítve, kielégítve legyenek. E tárgyban igen sok eszme lett felvetve. Legutóbb egyetünk társelnöke, *Benedek Sándor* az «Állami Tisztviselők Lapja»-ban közölte életre való, megszívlelendő nézeteit.

Az interkalaris jövedelem ezen célra leendő felhasználása által az állam jövedelmező befektetéseket is tenne. Avagy lehet-e jövedelmezőbb befektetést képzelni, mint a gyermekek nevelését elősegítő internátus, mely módot nyújt a több gyermekkel megáldott tisztviselőnek még akkor is, ha a perifériákon működik, arra, hogy gyermekeit a magyar állam hasznos polgáraivá képezze. Ezáltal a szülő gondjai legterhesebbjétől szabadulván, több és jobb munkát teljesíthet.

A terhes uzsorás adósságoktól való megszabadítás, a beteg tisztviselőnek módot nyújtani egészsége megszerzésére; a szabadságot élvezőnek munkakedve, munkabírásának visszaszerzésében segítségére lenni: szintén jövedelmező, hasznos befektetés.

Az a panasz, hogy az üres állások késedelmesen töltetnek be, ezáltal orvoslást vagy legalább enyhítést nyernek, — amennyiben a mit az egyes tisztviselő veszít, megnyerné az összes, — vagyis a réven vesztett összeg a vámon megtérülne.

Bassó Bertalan,
pénzügyi tanácsos.

Egyesületi élet.

× *Országos Egyesületünk kataszteri szakbizottságának* az összehívásával Bassó Bertalan pénzügyi tanácsos (Kassa) lett a központ által fölkérve. Bassó eleget is tett e felhívásnak és egy előkészítő ülésre hívta össze a kataszteri tisztviselőket Kassára, 1909. évi január 6-ára. Az alakuló gyűlést úgy szeretné Bassó előkészíteni, hogy ott már a külön bajokkal is érdemlegesen foglalkozhassanak, szóval szükségesnek tartja egy előkészítő-értekezlet megtartását. Kassán a helyszínelés, a nyilvántartás, a felmérés, a térkép-tár, mind feltalálható; vasuti összeköttetése több irányban van, sok szomszéd nagyobb költség- és idővesztés nélkül megközelítheti. «Midőn erre Téged — így szól a felhívás — meghívlak, kérlek, hogy nevemben ottani kartársainkat is hívd meg. Jertek mind, vagy ha személyesen nem jöhetnétek, írjatok. Írjátok meg bajaitokat, vágyaitokat. Néma gyermeknek baját az anyja sem tudja. Az elmulasztott idő vissza sohasem tér.» — Folyó hó 17-én tartotta alakuló ülését az *igazságügyi számvevőségi szakbizottság*, a melyen elnökké *Tölgyessy Mihály* főszámtanácsos, jegyzővé: *Fodor Dezső* számellenőr lett megválasztva. Elnök a szakbizottság leg-sürgősebb feladatának a statusrendezés kérdésének tárgyalását tartja, minélfogva kéri a bizottság tagjait, adják elő e részbeni véleményüket. A tárgyalást ebben a kérdésben legközelebb folytatják. — Ugyancsak megalakult a *pénzügyi kezelési szakbizottság* is. Elnöknek megválasztott *Jüle Lajos* pénzügyi irodavezető (Budapest), előadónak: *Weichsel Sándor* irodatiszt és jegyzőnek *Kviszta Ágost*, irodatiszt. A szakbizottság minden hónap utolsó keddjén tartja ezentul üléseit. — *A pénzügyi tisztviselők* szakbizottsága szintén megalakult. Elnökévé *Szentpály Gyula*

Budapest-székesfővárosi pénzügyi felügyelő lett megválasztva. — *A pénzügyi számvevőségi szakbizottság* folyó hó 21-én *Robel Román* pénzügyi tanácsos elnökle mellett tartotta meg alakuló ülését. Az ülésen a megalakulás kimondása után megejtetett a tisztikar megválasztása. Egyhangulag megválasztottak: elnökké: *Sólyom Jenő* pénzügyi főtanácsos; alelnökké: *Hank Gyula*, *Robel Román* pénzügyi tanácsosok és *Ilosvay József* pénzügyi számtanácsos; előadókká: *Szenessy Aladár*, *Varju József* pénzügyi számtanácsosok; *Lüske Lajos* pénzügyi számvizsgáló és *Kölbig Ferenc* pénzügyi számellenőr; jegyzőkké: *Sós Alajos*, *Stephán István* pénzügyi számvizsgálók és *Szabó Ferenc* pénzügyi számellenőr. A szakbizottság határozatilag kimondotta, hogy üléseit minden hó harmadik szombatján — a mennyiben pedig ezen napra ünnep esnek, ugy a megelőző hétköznapon — délután 5 órakor az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» helyiségében tartja meg s hogy minden a szakbizottságot érdeklő levelezés az alábbi címen történik: «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» (Pénzügyi számvevőségi szakbizottság) Budapest, II. ker., Főherceg Albrecht-ut 11. sz.» A szakbizottság tagjai a megválasztott tisztikaron kívül: *Juhász Ignác* pénzügyi tanácsos, *Bencsik Károly*, *Szlábigh Ödön* és *Szmida Lajos* pénzügyi számtanácsosok, *Kovács Sándor*, *Kövecz Károly*, *Martini László*, *Mezriczky Elek*, *Pusa Károly*, *Vida Pál* és *Wöhler Erich* pénzügyi számvizsgálók, *Adorján Marcel*, *Bugyi Gyula*, *Frick Béla*, *Horty Béla*, *Koncz Aurél*, *Mayer Gyula*, *Puky Árpád* és *Valach István* pénzügyi számellenőrök, *Bárgyovszky Árpád* pénzügyi számtiszt.

× *A «Köztisztviselők nyugdíjpótló és segélyező-egyesülete»*-nek igazgatósága *Szukováthy István* állami számvevőségi tanácsos elnökle alatt a folyó hó 18-án tartotta ez évi utolsó ülését. Az igazgatóság a folyó ügyek letárgyalása után örömmel vette tudomásul az egyesület vagyonának állandó gyarapodását s az érdeklődést, melyet az intézmény ugy egyes tisztviselőknél, mint hivatali testületeknél ez évben kiváló eredménnyel felkeltett. Az ülés a tagok élénk részvétele mellett folyt le és a közelgő karácsonyi, valamint ujévi ünnepek alkalmából lelkes üdvözlésváltások között oszlott szét.

× *Országos Egyesületünk kassai körének* tagjai sorába a kassai ítélőtábla bírói kara teljes számban belépett, ugy hogy jelenleg már 28 bíró és 29 igazságügyi tisztviselő, összesen 57 tagja van a körnek az igazságügyeket ellátó tisztviselők közül. A táblabírák tömeges belépése, az egyes tagok jóindulatán kívül, *Altdorfer István* táblabíró érdeme, az ő fáradozásának köszönhető a siker. Az állami javító-intézet tisztviselői közül *Záborszky István* r. kath. lelkész buzgalma folytán 12-en léptek be a kassai körbe. Ezen újabb belépések által a tagok száma most már megközelíti a háromszázat s így joggal remélhető, hogy rövid idő alatt az összes kassai állami tisztviselők tagjai lesznek a körnek, a mi elsősorban maguknak a tisztviselőknek az érdeke. Az a körülmény, hogy Kassán a bírói kar ottani körünkbe belépett, ismét aktuálissá teszi *Benedek Sándornak* *Hedry Lőrinc*hez intézett levelét. Ebben a levélben tudvalevőleg utal *Benedek a szoros közösségre*, a mely bíró és tisztviselő között fennáll. És igaza van. Csak rá kell mutatni az 1901-ik évi országos mozgalomra és ennek eredményeire. Vajjon mindaz, a mit a bírák maig elértek, nem az 1901. évi congressusban lelik alapforrásukat? Ki tagadhatja, hogy ez volt alapvetője a kormányok későbbi elhatározásának! Kétszeresen kell tehát csodálkoznunk a felett, hogy az a szép egyetértés, a mely rövid hét évvel ezelőtt

oly méltóságteljesen nyilatkozott meg, bíró és tisztviselő között, idők folytán nemcsak meglazult, de sajnos nagyrészt teljesen feloszlott, megsemmisült. Pedig igazán kívánatos volna, hogy *Hedry Lőrinc* példája hassa át a magyar birói kar minden tagját, mert nagyot és igazán hasznosat csak úgy tudunk teremteni, ha *egy testté tömörülve*, visszaállítjuk azt a szép egyetértést, a mely 1901-ben oly impozánssá tette a congressust. — *Benedek Sándor* nem fejezte ki ezt a mi kívánságunkat, ezt a mi óhajásunkat, az ő levelében. De tudjuk, hogy állandó törekvése ez neki is, az Országos Egyesület elnökének is, a ki egy alkalommal igen helyesen jegyezte meg, hogy a birák külön mozgalmának, rendezésében nincsen része a birák külön mozgalmának, hanem létrehozta, elősegítette azt az Országos Egyesület.

VEGYES.

* Az állami számvevőszék két vezetőállásban levő főtisztviselője: *Szukováthy István* számvevőszéki tanácsos és *Klimes Gyula* számvevőszéki osztálytanácsos, elnöki titkár, kitüntetését kapott. Előbbi a Lipót-rend lovagkeresztjét, utóbbi pedig a harmadosztályú vaskorona-rendet, mindkettő buzgó és sikeres szolgálataukért. *Szukováthy István* egyik kimagasló oszlopa és nagytudású osztályvezető-tanácsosa az állami számvevőszéknek, a kinek hervadhatlan érdemei vannak a tisztviselői mozgalmak körül is. Elnöke ugyanis a *«Köztisztviselők nyugdíjpótló- és segítő-egyesületének»*, választmányi tagja a mi *Országos Egyesületünknek* és alelnöke a *«Magyar Tisztviselők Országos Egyesületének»* (Tisztviselői Casinó). Mint *Wekerle* egykori jobbkeze, az 1893: IV. t.-c. megalkotásában oroszlanrésze volt. Ennek végrehajtásával kizárólag ő volt megbízva. Tíz évvel ezelőtt aztán otthagya azt a teret, a melyben oly sokat alkotott és elfoglalta mai helyét az állami számvevőszéknél. Életrajzi adatait és sikerült képét lapunk 1898. évi 9-ik számában hoztuk. Mondanunk sem kell, hogy a m. kir. állami számvevőszék tisztikara szeretettel és ragaszkodással sietett üdvözölni azt a kiváló férfit, a ki disze nemcsak az állami számvevőszéknek, de az egész magyar tisztviselőkarnak, — *Klimes Gyula*, az elnöki titkár, szintén részt vesz a tisztviselő-egyesületi életben (igazgatósági tagja az «Első magyar általános tisztviselő-egyletnek»), ezenkívül nagy érdemeket szerzett kitünő tollával, mint író. Lapunkban megjelent cikkeivel nagy szolgálatokat tett tisztviselőtársainak. Hogy hivatalában az ő nemesen érző szívével, az ő rendíthetetlen igazságosságával tisztelőivé avatta összes kollegáit, erről mindazok tehetnek tanuságot, a kik az állami számvevőszék ezen nagyszorgalmu főtisztviselőjét ismerik. Életrajzi adatait lapunk már nem egy alkalommal hozta.

* A lakásbérek beosztására nézve már határozott a ministertanács, elfogadva változatlanul a pénzügyminister e részbeni előterjesztését. E szerint a II-ik osztályba (90 %) 9 város lett beosztva és pedig: Győr, Kassa, Kolozsvár, Pozsony, Szeged, Szombathely, Temesvár, Eszék és Zágráb. A III-ik osztályba (80 %) beosztott 20 város és pedig: Arad, Brassó, Debreczen, Kaposvár, Komárom, M.-Vásárhely, Miskolcz, N.-Szeben, Nagyvárad, Pécs, Petrozsény, S.-A.-Ujhely, Sopron, Szolnok, Trencsén, Zombor, Belovár, Sziszek, Susak és Vukovár. A IV. osztályba (70 %) 38 város jött. Ezek: A.-Kubin, Balassagyarmat, Besztercebánya, Csáktornya, Csikszereda, Czegléd, Dész, Eger, Eperjes, Kecskemét, Liptószentmiklós, Losonc, Makó, Máramaros-sziget, Nagybánya, Nagybecskerek, N.-Károly, Nyíregyháza, Nyitra, Oravicabánya, Pápa, Resiczabánya, Szabadka, Szatmár, Székesfehérvár, Ujvidék, Ungvár, Zalaegerszeg,

Zsolna és még 9 horvát város. Az V-ik osztályba (60 %-os) jött 90, a VI-ba (50 %) 146 város. Végre a VII-be (40 %) 681 város. Előre láttuk, elkészülve voltunk rá, hogy a lakásbéreknek új osztályokba való beosztása nem minden várakozást fog kielégíteni. De azt már igazán nem várhatta senki, hogy a legkisebb osztályba 681 helység legyen beosztva és így a tisztviselők egy nagy zöme tulajdonképpen csak 20 korona évi lakbérjavításban részesül. Ennek elmaradhatlan következménye ismét az lesz, hogy a legtöbb város és község a beosztás ellen fel fog szólalni, mert tényleg nem egy község van a VII-ik lakásbérosztályba sorozva, a melyben a hivatalosan megállapított lakásbérért tisztviselőnek való lakást kapni nem lehet. Karácsonyi ajándéknak szomorú hír ez. De ez az aránytalanság nemcsak a VII-ben mutatkozik. Ugyanazok a kifogások állanak fenn a többi osztályokra nézve is. Így Arad, bevallottan azért, mert a bevallás hibásan történt, nem juthatott a 90 %-ba. Hát ha tudták a pénzügyministeriumban, hogy a pénzügyigazgatóság hibásan dolgozott, miért nem revizáltatták az adatokat? Nagyvárad és Debreczen is a III. lakásbérosztályba, vagyis a 80 %-osba jutott. Ez nagy elkeseredést okozott Debreczenben és ottani kartársaink azonnal fel is kérték Debreczen város országgyűlési képviselőit, miként a sérelem orvoslása iránt tegyenek lépéseket. — Ezzel szemben vannak aztán furcsaságok is. Petrozsény és Diakovár, valamint Verőcze, a hol eddig a XI. fizetési osztálybeliek 300 kor. lakbért kaptak, most egyszerre bejutottak a 80 %-os osztályba és kapnak 640 koronát. — A *Sátorajja-ujhelyiek* között nagy az öröm, hogy *Sátorajja-Ujhely* III. lakásbérosztályba soroztatott. Miután pedig a hivatalos adatok összeállítása körül dr. *Kvirsfeld László* pénzügyi titkárnak nagy érdemei vannak, az ottani tisztviselők valami módon kifejezésre akarják juttatni kartársuk iránt érzett hálájukat. — *Eger* a IV. osztályba jutott, a mi ottani tisztviselőtársaink várakozását nem elégíti ki. Miután pedig a miatt nagy az elégedetlenség, az ott megjelenő *«Hevesmegyei Hírlap»* több érzékeltenséggel az igazság iránt, mint a közleményében megnyilatkozó tapintattal így kiált fel: «mit szóljanak azok, a kiknek nem jár lakáspénz, vagy pedig nem olyan gavallér a gazdájuk, mint az állam!» Hála a gondviselésnek, hogy a komoly magyar sajtóban ilyen nyilatkozat igazán a ritkaságok közé tartozik. Elégedetlenek a *gyulaiak* is. *Gyula* ugyanis eddig Araddal és Nagyváradal egy sorba volt foglalva, az V-ik osztályban. Most *Gyula* lejjebb került. E miatt valószínűleg küldöttségileg fogják felkérni *Wekerle* miniszterelnököt, hogy ezt a sérelmet orvosolja. *Nagykanizsán* a tisztviselők szintén tanácskoztak a teendő lépésekre nézve, mert az elégedetlenség itt is nagy. *Köszegen* magasak a lakberek, ennek dacára oly lakásbér lett megállapítva, a miből tisztességes lakást kivenni nem lehet. A sok furcsaság között felemlíthetjük, hogy például egy győri irnok 20 koronával több lakbért kap, mint egy veszprémi albiró, a ki pedig kénytelen a város végén lakni. E miatt Veszprémben nagy az elégedetlenség, annyival is inkább, mert már hetek óta rebesgették, hogy Veszprém a 70 %-ba van sorozva. A győri tisztviselők természetesen örvendének az új beosztásnak. Csak egyben tévednek, a midőn a lakásbérosztályozást kizárólag az ottani országgyűlési képviselő utánjárásának tudják be. Pedig itt tévednek, mert volt az elért eredményben más ember fiának is része. Ne de azt csak mellékesen jegyezzük meg. A fő, hogy elérték célukat, a minek mi örvendünk első sorban. Csatlakoztak reményeinkben a soproniak is, beletörődnek ők is a meg-

változhatatlanba. Nagybányán úgy vannak a tisztviselők, hogy a ki tisztességes lakásban akar lakni, annak ezentul is pótolni kell a lakásbért a fizetéséből. A Kisvárdán lakó tisztviselők memorandumban fordulnak a pénzügyminiszterhez, hogy a reájuk nézve sérelmes lakbér-beosztást változtassa meg. A részletekre térve át kitűnik, hogy az 50 %-os lakásbér-osztálybeli községekben levő XI. fiz. osztálybeli tisztviselők kapnak 106 községben 300 helyett 400 koronát, 40 községben pedig 360 korona helyett 400 koronát. A 60 %-os községek és városok közül 21 kap az eddigi 300 korona helyett 480 koronát. Esztergom, Igló, Keszthely, Lugos, Nagyenyed, Pancsova, T.-Szt.-Márton, Veszprém és Nagykanizsa 420 helyett 480 koronát; a többiek, mert eddig a III-ik osztályban voltak, 360 helyett 480 koronát. — Az újvidékiek is elégedetlenek és mint értesülünk, értekezletet is tartottak és lépéseket akarnak tenni, hogy Újvidék magasabb osztályba soroztassék.

* A pénzügyi számvevőségi szakbizottság alakuló üléséről lapunk más helyén emlékezünk meg. Itt közöljük Solyom Jenő pénzügyi főtanácsos, lapunk főmunkatársának, a szakbizottság ülésén elmondott elnöki megnyitóját, a mely megérdemli, hogy azt szélesebb körökben is olvassák.

«A számvevőségi szakbizottság feladata, az alakított szakbizottságok szervezeti szabályzatának 2. §-ában meghatározott teendők elvégzése lesz. Hogy ezeket a teendőket elláthassuk, fáradhatlanul kell majd küzdenünk azokért a célokért, a melyeknek megvalósítása a mi javunkra, s annak a szolgálatnak is javára szolgál, a melyre erőinket feláldozzuk. S ha ezeknek az elénk szabott feladatoknak ellátásában küzdelmesnek ígérkező tevékenységünket a pénzügyi számvevőségi tisztikar *méltányolni* is képes lesz, bizottsági tagtársaim odaadó támogatásával, az elnökség állandó gondoskodással s vállvetett buzgalommal lesz azon, hogy a szakbizottság nyílt és becsületes őszinteséggel vitasson meg az illetékes tényezők elé viendő minden olyan kérdést, melynek *helyes megértése és bölcs megoldása* a számvevőségi tisztikar szolgálati pályáján, de családi életében is, zavartalan nyugalmat s áldásthozó lelki békességet biztosítani lesz hivatva. Eljárásunknak — nézetem szerint — szabott iránya legyen! Mődjára nézve mindenekelőtt az, hogy *őszinte nyíltsággal tárjuk fel a létező bajok kulforrását*, s tisztult látással, *szigoruan mérlegeljük* a kar kebelében megnyilvánuló panaszokat, óhajokat, s az elébünk kerülő kérelmek *kivihetőségét és teljesíthetőségét*. S épen erre való tekintettel, nehogy a kívánatos eredménytől távol maradjunk, elérhetetlen célokért nem hogy nem fogunk küzdeni — de, hogy még világosabban szóljak: munkakörünkből egyenesen kihatjuk a feladataink közé egyáltalában be nem illeszthető gondolatokat és üres reményekből szőtt terveket. Azt hiszem, akkor járunk helyes uton, ha minden lépésünknel körültekintő figyelemmel, jól szemügyre vesszük a célt, hogy *józan és higgadt megfontolással* kiválaszthassuk az erre szolgáló eszközöket. Ily módon gondot fogunk fordítani arra, hogy a számvevőségi kar *munkakérdét bénító bajok megszüntettségének*, megkeresve hozzá az orvoslásnak alkalmas eszközeit is. Erős — az acélnál is keményebb — akarattal kell dűlőre juttatnunk azokat a megérlelt eszméket, s döntő elhatározás elé kell vinnünk azokat az életbevágó javaslatokat, melyeknek kiépítésénél szellemi és anyagi érdeksükségletünk, a lehetőség határain belül, mihamarább kielégítést nyerhet. Összetömörülve, céltudatos igyekezettel leszünk rajta — remélem mindannyian — hogy közös céljaink és saját külön

érdeksükségeink közül, minden megvalósításra reményt nyújtó, *ésszerű lehetőséget* a számvevőségi kar és az általa ellátott szolgálat javára kiaknázzunk, résen állva mindenkor, hogy ezek, az innen is felkarolt eszmék és előkészített javaslatok, kátyuba ne jussanak, zátonyra ne kerüljenek s a közönyösség terméketlen talajában el ne vesszenek. A kik teljes harmoniában kívánnak maradni velünk s *az összetartozandóság érzetének erejét* megbecsülni tudják, karöltve fognak haladni ezen szakbizottság elnökségével; legyen szabad tehát arra számítanunk, hogy a vérmes reményűek is *türelmes kitartással* fognak támogatni törekvéseinkben. Arra nézve ugyanis, hogy fokozatosan, *minden jogosult óhaj* teljesedésbe menjen, annál inkább meg van a reményünk, mert a pénzügyi számvevőségek igazgatójáról nem csupán feltételezzük, de tapasztaltan tudjuk is, hogy minden bennünket mélyen érintő kérdést, a legilletékesebb helyen, méltányos belátással, igaz jóakarattal, egész nyíltsággal és őszinteséggel szokott tárgyalatni. Ennyit, tisztelt uraim, általánosságban. A mi engem illet, nagy elfoglaltságomnál fogva némi áldozatot hozok az ügyért, a melynek szolgálatába lépni, az arra illetékesek, engem is felkértek. Szívesen állok rendelkezésükre, a mennyire időm és körülményeim engedik; s élek abban a reményben, hogy azt az elengedhetetlen feltételt, a mely mellett az elnöki tisztséget az önök kívánságára készséggel vállalom: mindannyian szorosán szem előtt fogjuk tartani. Nevezetesen: hogy *hű összetartással, vállvetve igyekezzünk* céljaink megvalósítását elérni.»

* A m. kir. adóhivatali segédből tudvalevőleg nem lehet adótárnok akkor sem, ha rangsor szerint a kinevezésre igénye is volna. Először keresztül kell mennie a purgatoriumon, amennyiben ellenőri állásra kell pályáznia és saját költségén más állomásra átköltözködni. Csak midőn aztán így mesterségesen és a pénzügyminiszterium intéző körei atyai gondoskodása folytán nyakig uszik az adósságban, a melybe az áthelyezés költségeinek előteremtése által belekényszerítve lett, csak akkor van joga a — pályázatra. Ennél nagyobb absurdumot még az adóhivatali tisztviselők halálos ellensége sem fundálhatott volna ki. De hogy ennek a megszorításnak aztán milyen következményei vannak, az kitűnik az adóhivatali tisztviselők rangsor szerint készült legutóbbi *névjegyzékéből*, a melyből látjuk, hogy a X-ik fizetési osztályban megrekedtek 30—31 évi szolgálattal bíró adóhivatali segédek csak azért, mert a várost nem akarták elhagyni, a melyben egy hosszú életet éltek. Ez is egy kérdés, a mely megoldást vár. És ennek a megoldására is várni fogunk, míg egyszer majd az életrevaló reformokra is kerül idő. Ezt az időt sóvárogja a szolgálat és a tisztviselők érdeke.

* A m. kir. adóhivatali tisztviselők rangsorozat szerinti *névjegyzéke* végre megjelent. Készült az 1908. évi költségvetés alapján és ki lett adva épen az év utolsó napjaiban. Akár bevárhatták volna a küszöbön levő 1909. évet... A ki ezt a *névjegyzéket* figyelemmel lapozgatja át, az igen szomorú adatokat fog abban találni. A VIII-ik fizetési osztályba végre bejutott 99 tisztviselő. De milyen szolgálati idővel! A legtöbbje már ott áll a szolgálatból való eltávozás küszöbén. Alig pár éve van még hátra, a melyben szolgálhat. Egy hosszú élet kellett tehát ahhoz, hogy a VIII-ik fizetési osztályban végre befejezze hivataloskodását. A fogyasztási adóhivataliaknak is ez a sorsuk, pedig jóval kevesebb kvalifikációval bírnak! Hogy pedig az előmenetel eshetőségei mily megbízhatlanok voltak eddig, arról azok a számadatok tanuskodnak

a melyek a szolgálati időt jelzik. A rangsorban megrekedt hátul nem egy derék tisztviselő és megelőzték őket jóval fiatalabb, valószínűleg *több protekcióval* bíró tisztviselők. Mondanunk sem kell, hogy ez az igazságtalanság most már elkíséri az így mellőzöttet egy hosszú életen át... Hogy több példát ne idézzünk, ott van a 30. sorszám alatti adótárnok. Ezt rangsorban megelőzték *tizen*, a kiknek nálánál *kevesebb a szolgálati* idejük... És hogy a kép még érdekesebb legyen, ott van egy 25 szolgálati évvel bíró I. oszt. adótárnok, mögötte pedig egész hosszú lista 39, 37 és 35 évi, sőt 41 évi szolgálattal. Aztán kérdetek: honnan van az elégedetlenség?... A névjegyzékből látjuk azt is, hogy folyó hó 22-én jubilált, mert szolgálatának 35-ik esztendejét érte el: *Lendvay József* szegedi m. kir. adótárnok, ez a mi rokonszenves, derék kollegánk, a kinek a szegedi congressus rendezése körül oly nagy érdemei vannak. Ugyancsak a mostani december 20-án jubilált *Ötvös Emil* nagykanizsai m. kir. adótárnok, a ki 25 éve szolgálja az államot, valamint kiskunhalasi kartársa, *Kandl János*, a ki f. hó 17-én érte el szolgálatának 30-ik évfordulóját. Folyó hó 15-én jubilálhatott *Borbély Béla* adóhivatali ellenőr Kolozsvárott, mert e napon volt 30 éve, hogy az első hivatalos esküt letette. *Vágvölgyi Károly* zólyomi adótárnok f. hó 10-én ünnepelte a 30-ik évfordulót, mint II. oszt. adótárnok. Huszonöt éve hivataloskodik *Gyöngyösi Vilmos* szeniczi adótárnok, a ki ezelőtt 25 évvel, december 2-án tette le az első esküt. — *Klein Ferenc* abaujszántói adótárnok szintén 25 éve szolgál. E hó 11-én volt az évforduló. A mostani fizetési osztályban 10 éve várja az előmenetelt. — *Nemessányi Gyula* salgótarjáni adótárnok f. hó 26-án ünnepelhette szolgálatbalépésének 25-ik évfordulóját. F. évi december 30-án éri el szolgálatának 30-ik évfordulóját a girálti m. kir. adótárnok: *Martyák Vazul*, a ki ugyancsak hátra maradt a rangsorban, pedig előtte való kartársai jóval kevesebb ideig szolgálnak. Ha az előléptetésnél a rangsort, meg a szolgálati időt számba vennék, történhetne-e ilyesmi? Érdekes, hogy a 99 I. oszt. adótárnok közül kettő szolgál 41, öt pedig 40 évet. Harminkilenc szolgálati éve van 7-nek, 38 van hatnak, 37 van 8-nak, 36 hatnak, 35 tiznek, 34 hatnak, 33—25 szolgálati éve van 47-nek. Huszonötön alul van négy.

* **A pénzügyi irodakezelési** gyakornokok tudvalevőleg 600 kor. évi segélydíjban részesülnek. 1908-ra 40 állás van előirányozva, a melyben 39 van betöltve. A sorban a legelső *kereken kilenc éve* szolgál. A 2—3-ik *hat év óta*. Következik aztán öt gyakornok, a ki 5 éve és 10 gyakornok, a ki 4 éve szolgál. A folyó évben öten szánták rá magukat, hogy 600 kor. segélydíjjal évek hosszú során át koplaljanak. Szinte hihetetlen, hogy ilyen díjazással és ilyen kilátásokkal még mindig akad, a ki ilyen állásra pályázik.

* **A cukorgyári tisztviselők** helyzetét tolmácsoló levelet kaptunk egy m. kir. cukorgyári főellenőrtől. Első panasza az, hogy lapunk keveset, vagy éppen semmit sem foglalkozik ezen testület érdekeivel. Pedig van nekik is elég ok a panaszra. A másik, hogy minden szakmakör részére alakítottak szakbizottságot az Országos Egyesületben, csak a cukorgyári főellenőrök és ellenőrök részére nem. Elismerjük: mindkét állítás helyes. Csakhogy mindkét esetben az okok nem bennünk, hanem magában a testületben keresendők. Először is mi nem ismerhetjük a cukorgyári tisztviselők helyzetét, bajait, kívánságait és jogos törekvéseit, ha maguk a cukorgyári tisztviselők nem hallatják szavukat. Tessék papírra vetni, a mi fáj, a mi után sóhajtának és mi készséggel helyet adunk a panaszuknak. A mi pedig a szak-

bizottságot illeti, ezt is szívesen megalakítja az Országos Egyesület: csak tessék ennek megalakítása iránt az Egyesülethez fordulni. Néma gyerekek anyja sem érti a szavát. A cukorgyári főellenőrök maguk az okai annak, hogy részükre maig is csak a IX-ik fiz. osztály van megnyitva, holott a fogyasztási adóhivataloknál 3 főadószedő van már a VIII-ban. Tömörüljenek ők is és jöjjenek közénk, az Országos Egyesületbe. Akkor aztán bizonyára fog lépéseket tenni az Egyesület az ő különleges érdekeikben is.

* **A tisztviselői közalapról** hozott a Pesti Hírlap legutóbb egy ismertető cikket Futó Ferenc, lapunk derék munkatársa, az Országos Egyesület buzgó választmányi tagja tollából. Nagyon helyesen és nagyon találóan mondotta Futó barátunk, hogy «szébb karácsonyfát a világ legelső nábobja sem állíthatna, mint Wekerle adna az állami tisztviselői nagy családnak a Benedek-féle kérelem teljesítése által, mely egyszerre fakasztana hálakönyeket a tisztviselőárvák szemébe, egyszerre csalna örömhangokat a fáradtságosan működő tisztviselői kar ajakára».

* **A m. kir. «adóhivatali segéd»** cím megváltoztatását kérelmező mozgalomhoz csatlakoztak még a következők: Klemensz József és Kürti Sándor adóhivatali segédek Besztercebányán; Hajlamász Boldizsár Nagyikindán; Horváth Miksa, Guseó Ferenc, Markaly István, Baán Géza, adóhivatali segédek Eperjesen. Voltak, a kik a segédi cím megváltoztatásához hozzájárultak, de e helyett a főtisztíci címet találgák helyesnek. Ezen a nézetben van Bíró Béla m. kir. adóhivatali ellenőr, Szokolczán. Ez az utóbbi felszólalás azonban már akkor érkezett, midőn a kérvény már készen volt. A kérvényt lapunk szerkesztője beadta az Országos Egyesület elnökségéhez, a mely azt a következő ajánló sorokkal juttatta a pénzügyminiszterhez: «Nagyméltóságú Minister Ur! A m. kir. adóhivatali segédeknek hozzánk benyújtott, de Nagyméltóságodhoz intézett kérvényét, melyben állásuk elnevezésének módosítása iránt esedeznek, azzal a tiszteletteljes kérelemmel bátorodunk felterjeszteni, miszerint ezt a kérelmet, mely sem anyagi áldozatot nem igényel, sem szervezeti nehézségekbe nem ütközik, nagybecsű figyelmére méltatni és teljesíteni méltóztatásuk. Mély tisztelettel Nagyméltóságodnak alázasat szolgálja az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete: Batthyány Tivadar elnök. Budapest, 1908 december hó 23.» Hogy az adóhivatali segédek kívánsága mennyire indokolt és jogosult, erről egy újabb eset szomorú példákat szolgáltatott. A katonatisztikar és a város előkelősége Nagy-Károlyban, a boszniai magyar bakák karácsonyi ajándékára fényes estét rendezett. Az ottani m. kir. adóhivatal összes adótisztjei az estélyre kaptak meghívót, külön-külön, de az adóhivatali segédek közül egy sem. Ezt írja nekünk Lévy Béla ottani pénzügyi számellenőr.

* **Az adóhivatali gyakornokok** közül 87 kapja a 800 korona évi segélyt. Az előirányzott 124 állás tehát nincs betöltve, hanem dolgozik az adóhivatalokban 174 gyakornok közül 83 *díjtalanul*. Ezt látjuk a m. kir. adóhivatali tisztviselőknek *rangsorozat szerint* készült legutóbbi *névjegyzékéből*. De látjuk abból a rendszertelenségnek még más tüneteit is. Így feltűnő, hogy míg sokan már 2 év előtt letették az előírt szakvizsgát és az összes gyakornokok között sorban elül vannak, még ma is *díjtalanok*. Ezzel szemben 42 gyakornok már élvezzi az évi segélyt, pedig sorban nagyon is hátul van (a legtöbbje mult év végén és az idén lett alkalmazva). Ez az eljárás nem hathat buzdítólag a fiatal generációra, a mely így már szolgálatának első éveiben eszi a mellőzés keserű kenyerét. De

feltűnő még az is, hogy egy gyakornok 5 éve, 12 en pedig 4 éve szolgálnak. Utóbbiak közül négyen díjtalanok már négy éve.

* **Az udvari alkalmazottak** tudvalevőleg nem *állami* alkalmazottak. Fizetésüket, nyugdíjukat Ő Felsége szabja meg. És valljuk be, eddig mindig kielégítően. Ujabbán ismét rendezték az udvari alkalmazottak fizetését és nyugdíjigényeit. Az új nyugdíjszabályzat a szolgálat idejét meg rövidíti, *harmincöt éven* állapítja meg és a fél lakbérpénznek a nyugdíjhoz való beszámítását biztosítja. Az udvari tisztviselők özvegyeinek nyugdíját az állami tisztviselők nyugdíj-sémája alapján állapítják meg, a házi és istálló-tisztek, valamint udvari szolgák özvegyi díját az elhunyt fizetésének negyven százalékára emelik föl. Ebben az arányban emelkednek az udvari alkalmazottak árváinak neveltetési járuléka is, a kikről tizennyolc, illetőleg husz év helyett huszonnégy évig gondoskodik a nyugdíjalap. A béres-alkalmazottak szolgálati idejét is harmincöt évre szállították le és ellátási járulékaik, valamint az özvegyeinek és árváiknak kiutalványozandó összegek is megfelelően emelkednek. E nyugdíjkezdvezmények a nyugdíjalappal szemben semminő ellenszolgáltatással sem járnak. A szabályzat az osztrák állami tisztviselők szabályzatához hasonlóan új fizetési rangfokozatokat állapít meg, fölemeli a lakáspénzeket, az udvari szolgáknál ezenkívül az előléptetési időszakot tíz évről öt évre szállítja le. Az állandóan működő béres-alkalmazottak fizetése is megfelelő mértékben emelkedik.

* **Uj adóhivatalok.** Győr vármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a *téli* adóhivatal ügyében újabb feliratot intéz a pénzügyminiszterhez. Rády Andor pénzügyigazgató kijelentette, hogy a maga részéről ugyanilyen értelemben fog javaslatot tenni. Ezenkívül *Győr-szentmárton* nagyközség elhatározta, hogy küldött-ségileg felkéri a kormányt, a járásbírósnak tealkönyvi hatósággal való kiegészítésére és egy adóhivatal felállítására.

* **A számvevőségek köréből.** *Mezriczky Elek* pénzügyi számvizsgáló, Országos Egyesületünk választmányi tagja, a ki a tisztviselői mozgalmakban évek óta tevékeny részt vesz és a megszünt Országos Szövetségnek is egyik alelnöke volt, f. hó 11-én érte el szolgálatának 30 ik évfordulóját. Kissé elkésve kutattuk ki szeretett kartársunknak ezt a jubileumi ünnepnapját. De a jó kívánság mindég jókor jön. Működjön még sokáig jó kedvvel, ambícióval azon a téren, a melyen annyi hálátlanságot és annyi kellemetlenséget lehet aratni: tisztviselőtársai javára. Ki-neveztettek legközelebb: *Mihajlovits Arzén* pénzügyi tanácsosi címmel és jelleggel felruházott számtanácsos pénzügyi tanácsossá, számvevőségi csoportfőnökké; *Velössy* a király személye körüli ministeriumban alkalmazott ivatali igazgató, pénzügyi számtanácsossá. — *Mihajlovits Arzén* 1856-ban született és a most következő január 12-én éri el állami szolgálatának 30-ik évfordulóját. Ki-neveztetése tehát épen a jubileum idejére érkezett. 1894-ben nagy tevékenységet fejtett ki a tisztviselői mozgalmak terén. A Budapesten állomásozó állami tisztviselők permanens vezetőséget alakítva, őt választották elnöké. Ujabb időben azonban nem találkoztunk nevével, a mit csak sajnálni lehet.

* **A pénzügyigazgatás köréből.** *Ivódy Gyula* pénzügyministeri osztálytanácsos, hét nap mulva, vagyis a következő január 7-én éri el állami szolgálatának 40-ik évfordulóját. 1844-ben született és 16 éve ministeri tanácsos. — *Berkes Antal*, a dohányjövédéki igazgatósághoz beosztott pénzügyi főtanácsos, f. hó 19-én jubilálhatta a 41-ik esztendő. — *Pap Lajos* lipótszentmiklósi pénzügyigazgató-helyettes, valamint *Jóódy Miklós* pénzügyi segédtitkár, elhelyeztetett Lipótszentmiklósról oly okok miatt, a melyeket e helyen szellőztetni nem akarunk. Ugy tudjuk, hogy az ottani viszonyok oly tarthatatlanok, hogy mindenki igyekszik onnan szabadulni; maga a pénzügyigazgató

is, a pénzügyőri főbiztos, stb. Így szokott ez lenni mindenütt, a hol *idegen* kezek nyulnak be a hivatali életbe, magántermészetű okok miatt.

* **Halálozások.** *Nádory Nándor* nyug. műszaki tanácsos, 74 éves korában meghalt Budapesten. Évekkel ezelőtt sokat irt lapunkba és részt vett a tisztviselői mozgalmakban.

* **A tisztviselői mozgalmak történetét** folytatólag következők rendelték meg: *Schoeller Lajos* pénzügyi számellenőr Körmöcbányán, 1 pld.; *Állami tisztviselők székesfehérvári köre*, 3 pld.; *Osztrák-magyar tisztviselő egyesület bányász- és erdészeti tiszti takarékszövetkezetének elöljárósága* Budapesten, 10 pld.; *Rády Andor* kir. tanácsos pénzügyigazgató Győr, 1 pld.; *Csép József* zálogházi főtiszt, a budai zálogház főnöke, 2 pld.; *Szilágyi József* főerdő-számtanácsos Maramaros-sziget, 1 pld.; *M. kir. ítélő-tábla Nagyvárad*, 1 pld.; *Barth József* m. kir. vámfőtiszt Fiume, 2 pld.; *Hankiss János* dr. pénzügyi tanácsos fővámigazgató-helyettes Budapest, 1 pld.; *M. kir. adóhivatal Rimaszombat*, 1 pld.; *Margitay József* dr. pénzügyministeri osztálytan. Budapest, 1 pld.; *Bassó Bertalan* pénzügyi tanácsos, *Hedry Lőrinc* táblai bíró és *Lekly Gyula* ipariskolai igazgató Kassán, 1—1 pld.; *Vicenty Pál* kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Fülöp Bódog* pénzügyi tanácsos és *Elscholcz Gyula* pénzügyőri főbiztos Alsó-Kubin 1—1 pld.; *Józsa László* m. kir. adótárnok Monor, 1 pld.; *Robel Román* pénzügyi tanácsos Budapest, 1 pld.; *Lengyel Vilmos* állami számvevőszéki tanácsos, *Klimes Gyula* és *Strausz István* dr. állami számvevőszéki osztálytanácsosok, valamint *Laky Sándor* állami számvevőszéki főszámtanácsos, 1—1 pld.; *Apor Nándor* pénzügyigazgató-helyettes Nagybecskerek, 1 pld.; *Eisenmann Oszkár* pénzügyigazgató S.-A.-Ujhely, 1 pld.

* **Szakirodalom.** Előfizetési felhívást bocsátott ki *Biró Benedek* dr., állami számvevőszéki számtanácsos, Országos Egyesületünk ügybuzgó, derék titkára, a pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségek munkakörét illető utasítások és rendeletek szakszerű mutatójára, melyet az állami számvevőszék elnökének megbízása folytán állított össze. A *mutató* jövő évi február havában fog megjelenni és kiterjed a «P. Közl.»-ben 1874—1908-ig megjelent összes rendeletekre. Ára 2 korona. A megrendelések *Biró Benedek* dr.-hoz (Budapest, IV., Veress Pálné-u. 24. sz.) küldendők. A legmelegebben ajánljuk a számvevőségek, a járási számvevők és a m. kir. adóhivatalok tisztviselőinek.

* **Szakirodalom.** *Németh József* m. kir. pénzügyi számvizsgáló (Komárom) felkéri mindazokat, a kik «Megrendelésre való felhívás» kézhez vették, hogy annak mellékletét képező *megrendelési ívét* most már sürgősen címére visszaküldeni sziveskedjenek.

* **Helycsere.** Nagyobb vidéki városban állomásozó kartársaim közül ki volna hajlandó velem állomáshelyet cserélni? *Stichleutner Jenő* pénzügyi számtiszt, *Dicső-szentmárton*.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**
(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Személyi hitel tisztviselők, katonatisztek, tanítók stb. részére. Az osztrák-magyar első általános tisztviselőegyletnek önálló takarékszövetkezetek és előleg-szövetkezetek tisztviselőinek, katonatiszteknek, tanítóknak, lelkészeknek stb. oly feltételek alatt nyújtanak személyi hitelt, melyek a kölcsönvevőknek a visszafizetést megkönnyítik. Sajnos, igen gyakoriak azon esetek, hogy a hitelt keresők, legtöbbször névtelen hirdetések útján *közvetítőket* vesznek igénybe, a kik maguknak írásbelileg jutalmat és jutalékot biztosítanak és annak ellenében a hitelt keresőknek csak a tisztviselőegylet valamelyik szövetkezetének címét vagy valamely más hitelszövetkezetet neveznek meg. Ezáltal a hitelt kereső költséget okoz önmagának, mielőtt egyáltalán tudná, hogy a kívánt kölcsönt megkapja-e és hol. Hitelt kereső hivatalnokok stb. saját érdekükben cselekszenek, ha hitelszükséglet esetén bizalommal fordulnak az első általános tisztviselőegylet magyarországi főképviseletéhez, Budapest, II., Fő-utca 7., a hol ingyen közlik velük a hitelt nyújtó szövetkezetek címét s a hol minden felvilágosítást megkapnak.